

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 113/07-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. novembra 2007 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka a zo sudcov Petra Brňáka a Lajosa Mészároša prerokoval sťažnosť R. R., B., zastúpeného Mgr. Z. N., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a porušenia práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 317/2001 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo R. R. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 317/2001 b o l o p o r u š e n é .

2. Okresnému súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 317/2001 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. R. R. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. R. R. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 12 592 Sk (slovom dvanásťtisícpäťstodevät'desiatdva slovenských korún), ktorú je Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právnej zástupkyne Mgr. Z. N., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 113/07-15 z 28. júna 2007 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť R. R. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenia práva na prejednanie vecí v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a porušenia práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 317/2001.

2. Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a porušenie práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru vidí sťažovateľ v nasledovne opísanom skutkovom stave:

Dňa 2. augusta 2001 bola podaná okresnému súdu žaloba o určenie otcovstva a úhradu osobných potrieb vo veci žalobcu mal. D. B., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Okresným úradom B., odborom sociálnych vecí, a matkou D. B., proti sťažovateľovi.

Predmetné súdne konanie je vedené pod sp. zn. 19 C 317/2001 a od podania žaloby bolo sťažovateľovi doručené 29. marca 2005 takmer po štyroch rokoch uznesenie okresného súdu zo 14. marca 2005, aby sa písomne vyjadril k pripojenému návrhu, uviedol skutočnosti na svoju obranu, pripojil dôkazy, na ktoré sa dovoľáva, a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Sťažovateľ listom z 1. apríla 2005 oznámil okresnému súdu, že uznesenie mu bolo doručené, ale bez akýchkoľvek príloh, a zároveň požiadal o doručenie žalobného návrhu. Sťažovateľovi bola žaloba doručená 7. decembra 2005, v ktorej je označený ako R. R., a počas doterajšieho konania mu okresný súd nedoručil opravné uznesenie.

Dňa 13. júna 2006 sa uskutočnilo pojednávanie vo veci, aj keď neboli splnené zákonné podmienky (okresný súd sťažovateľovi nedoručil pozvánku na pojednávanie).

Sťažovateľ sa k žalobe vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní 24. októbra 2006. Pojednávanie bolo odročené za účelom vykonania znaleckého dokazovania; toto nariadil okresný súd uznesením zo 4. novembra 2006 znalcom z odboru genetiky, odvetvie analýzy DNA.

Sťažovateľ prostredníctvom právnej zástupkyne listom z 8. januára 2007 adresovaný predsedovi okresného súdu upozornil na prietahy v konaní a žiadal, aby boli odstránené. Podpredsedníčka okresného súdu listom z 22. januára 2007 oznámila sťažovateľovi, že nezistila subjektívne prietahy v konaní, a preto sťažnosť nie je dôvodná. Zároveň uviedla, že časové úseky medzi jednotlivými pojednávaniami, resp. jednotlivými úkonmi

konajúceho zákonného sudcu sú determinované počtom pridelených vecí, ktoré sudkyňa v oddelení vybavuje. Podľa názoru sťažovateľa tým vlastne orgán štátnej správy priznal existenciu prietahov v konaní spočívajúcich v zlej organizácii práce na okresnom súde.

Nečinnosťou okresného súdu vznikli zbytočné prietahy v konaní, ktoré trvajú ku dňu podania sťažnosti 5 rokov a 7 mesiacov. Sťažovateľ je toho názoru, že postupom okresného súdu sa porušuje jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru.

3. Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 19 C 317/2001, prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov, priznal mu finančné zadost'učinenie v sume 100 000 Sk a náhradu trov konania.

Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia odôvodnil tým, že: *„(...) vzhľadom na okolnosti prípadu, keď sa sťažovateľ nie vlastnou vinou dostal do situácie, že mu nekonanie súdu a ním spôsobené prietahy v konaní komplikujú vyriešenie celkovej situácie a predovšetkým odstránenie právnej neistoty vo vzťahu k predmetu sporu...“*

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci 27. augusta 2007 písomne vyjadrila predsedníčka okresného súdu listom (sp. zn. Spr. 2099) a k jej vyjadreniu zaujala stanovisko právna zástupkyňa sťažovateľa, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 8. októbra 2007.

4.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k dôvodnosti sťažnosti uviedla: *„(...) V prejednávanej veci aj keď nejde o právne zložitú vec, ide o konanie o určenie otcovstva, sťažovateľ otcovstvo v konaní popiera. Skutková zložitosť vo veci vyplýva z potreby vypracovania znaleckého posudku potrebného na rozhodnutie vo veci samej. Sťažovateľ po svojom výsluchu pred súdom navrhol nariadiť znalecké dokazovanie. Vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie, výsledkom ktorého je otcovstvo sťažovateľa*

k maloletému navrhovateľovi praktický dokázané. Dĺžka konania je ovplyvnená skutočnosťou, že vec bola pôvodne pridelená na vybavenie v oddelení 19 C (...)“ (pre zdravotné problémy zákonného sudcu, bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie inému sudcovi). V ďalšej časti navrhla, aby ústavný súd sťažnosti nevyhovел a nepriznal mu žiadne finančné odškodnenie.

4.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa na toto vyjadrenie okresného súdu reagovala podaním doručeným ústavnému súdu 8. októbra 2007, v ktorom uviedla, že okresný súd doručil sťažovateľovi žalobu až 7. decembra 2005. Lehotu štyroch rokov (od 2. augusta 2001), počas ktorých okresný súd vo vzťahu k sťažovateľovi neurobil jeden procesný úkon, považuje sťažovateľ za neprimeranú.

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností, z písomných vyjadrení účastníkov konania a zo spisu okresného súdu sp. zn. 19 C 317/2001 ústavný súd zistil nasledovný relevantný priebeh a stav predmetného konania:

Sťažovateľ je účastníkom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 19 C 317/07 o určenie otcovstva a úhradu osobných potrieb v postavení odporcu vo veci navrhovateľa maloletého D. B. (ďalej len „navrhovateľ“), návrh bol podaný 2. augusta 2001.

Po urgenciách z Okresného súdu Malacky (kde bolo vedené súvisiace konanie) a matky navrhovateľa (v priebehu roka 2002 a 2003) sudca dal 14. marca 2005 kancelárii pokyn doručiť odporcovi žalobný návrh, ako aj uznesenie č. k. 19 C 317/01-12 zo 14. marca 2005, v ktorom mu okresný súd ukladá, aby sa písomne vyjadril k návrhu.

Odporca podaním z 1. apríla 2005 oznámil okresnému súdu, že dostal jeho uznesenie zo 14. marca 2005, ale nedostal samotnú žalobu, a preto žiada, aby mu ju okresný súd doručil. Žaloba mu bola doručená 7. decembra 2005 po tom, ako sa listová zásielka (s návrhom) trikrát vrátila okresnému súdu ako nedoručená z dôvodu, že adresát nebol zastihnutý. Doručeniu návrhu odporcovi predchádzalo tiež zisťovanie jeho pobytu okresným súdom (listom z 21. októbra 2005).

Sudca dal 23. januára 2006 kancelárii pokyn nariadiť termín pojednávania na 13. jún 2006.

Okresný súd vydal uznesenie č. k. 19 C 317/01-26 z 23. januára 2006, ktorým ustanovil Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, územné pracovisko Bratislava II, za opatrovníka pre navrhovateľa.

Okresný súd Bratislava IV pracovisko M. opakovane (podaním zo 7. marca 2006 a z 30. marca 2006) žiadal okresný súd o oznámenie, v akom štádiu sa nachádza návrh na určenie otcovstva maloletého.

Dňa 13. júna 2006 sa uskutočnilo súdne pojednávanie za účasti kolízneho opatrovníka, vedľajšieho účastníka a bez prítomnosti odporcu. Okresný súd vypočul matku maloletého ako vedľajšiu účastníčku a pojednávanie odročil za účelom vykonania dokazovania na 26. október 2006 s tým, že požiada o predvedenie odporcu cestou polície.

Okresný súd listom z 18. septembra 2006 požiadal Okresné riaditeľstvo Policajného Zboru P. o predvedenie odporcu na súdne pojednávanie nariadené na 26. október 2006.

Okresný súd listom z 18. septembra požiadal S. v B. o výpis zamestnávateľov odporcu. Podaním z 29. septembra 2006 S. oznámila okresnému súdu, že odporca je vedený v S. ako platiteľ poisťného, a zároveň predložila zoznam jeho zamestnávateľov.

Listom z 24. októbra 2006 sa odporca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vyjadril k žalobe o určenie otcovstva a úhradu osobných potrieb.

Dňa 26. októbra 2006 sa uskutočnilo súdne pojednávanie za účasti vedľajšieho účastníka a odporcu. Okresný súd vypočul odporcu a súdne pojednávanie odročil na neurčito za čelom vykonania dokazovania znalcom.

Podaním z 31. októbra 2006 Okresné riaditeľstvo Policajného Zboru Podunajské B. oznámilo okresnému súdu, že dožiadanie nebolo kladne vybavené z dôvodu, že odporca na adrese nebol zastihnutý.

Okresný súd vydal uznesenie č. k. 19 C 317/2001-66 zo 4. novembra 2006, ktorým nariadil znalecké dokazovanie znalcom.

Súdny tajomník 28. novembra 2006 dal kancelárii pokyn doručiť znalcovi podklady spisu na vyhotovenie znaleckého posudku.

Sudca dal 13. decembra 2006 pokyn vymáhať preddavok na trovy znaleckého dokazovania a doručiť uznesenie okresnému súdu č. k. 19 C 317/2001-77 z 13. decembra 2006 týkajúce sa zaplata preddavku na znalecké dokazovanie.

Podaním z 10. apríla 2007 znalec predložil vypracovaný znalecký posudok a zároveň predložil vyúčtovanie.

Sudca dal 11. apríla 2007 kancelárii pokyn doručiť znalecký posudok účastníkom konania.

Okresný súd vydal uznesenie č. k. 19C 317/2001-96 zo 17. apríla 2007, ktorým priznal znalečné a náhradu hotových výdavkov znalcovi.

Sudca dal 17. mája 2007 kancelárii pokyn doručiť listiny zo spisu znalcovi.

Sudca dal 26. júla 2007 pokyn nariadiť súdne pojednávanie na 25. október 2007 a zaobstarat' dôkazy.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie vecí v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním vecí na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05).

Predmetom konania vedeného ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 317/2001 o návrhu na určenie otcovstva a úhradu osobných potrieb maloletému dieťaťu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a porušenie práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života zaručeného v čl. 8 ods.1 dohovoru.

1. Judikatúra ESLP a ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prejednanie vecí v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť vecí, správanie účastníkov konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu vecí) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd pri hodnotení okolností tohto prípadu a predovšetkým pri posudzovaní dĺžky konania zhodne s Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu (napr. H. v. United Kingdom z 8. júla 1987) prihliadol aj na povahu sporu dotýkajúceho sa ochrany záujmov maloletého dieťaťa a jeho neistého osobného statusu, ktoré si vo všeobecnosti vyžadujú postup súdu s osobitnou starostlivosťou (m. m. II. ÚS 33/99, I. ÚS 53/02). Povaha tohto sporu preto podmieňovala kvalifikovanie zbytočných prietahov v prísnejšom meradle a podľa názoru ústavného súdu sa mala prejavíť aj v starostlivejšom a dôraznejšom prístupe okresného súdu. Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že sťažovateľom nie je maloleté dieťa, ktoré v konaní o určenie otcovstva vystupuje ako navrhovateľ, ale jeho protistrana – odporca. Povaha vecí si vyžaduje osobitnú rýchlosť konania aj v prípade, ak prietahy v konaní o určenie otcovstva namieta označený otec - odporca.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že posudzované konanie sa začalo 2. augusta 2001, teda pred viac ako šiestimi rokmi, uskutočnilo sa v ňom pojednávanie na okresnom súde a ku dnešnému dňu nie je právoplatne skončené.

1.1 Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť vecí, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je návrh na určenie otcovstva a úhradu osobných potrieb, teda po právnej stránke štandardná rodinnoprávna vec patriaca do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva. Skutkovú stránku predmetnej veci možno tiež zaradiť k štandardným v rámci agendy patriacej do rozhodovacej činnosti všeobecného súdnictva

bez ohľadu na to, že v prípadoch nesúhlasu odporcu s otcovstvom je obvyklým postupom nariadenie znaleckého dokazovania zo strany súdu.

1.2 Ústavný súd zistil skutočnosti na strane sťažovateľa, ktorý svojím správaním spôsobil tiež vznik zbytočných prietáhov v posudzovanom konaní. Okresný súd doručil sťažovateľovi žalobný návrh (ako sám uvádza 7. decembra 2005), aby sa k nemu vyjadril v lehote 15 dní. V skutočnosti sa sťažovateľ vyjadril k žalobnému návrhu až 24. októbra 2006. Ďalej sťažovateľ sa bez ospravedlnenia nezúčastnil súdneho pojednávania nariadeného okresným súdom na 13. jún 2006, čo malo za následok odročenie pojednávania.

1.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci určenia otcovstva a úhradu osobných potrieb maloletého dieťaťa, pričom zbytočné prietahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu.

Vychádzajúc z predloženej sťažnosti a k nej pripojených dokumentov, ako aj zo stanovísk účastníkov konania a na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd konštatoval zbytočné prietahy v konaní od podania návrhu 2. augusta 2001 do 14. marca 2005, keď sudca uskutočnil v konaní v podstate prvý úkon vydaním pokynu na doručenie uznesenia sp. zn. 19 C 317/01-12 zo 14. marca 2005 a žalobného návrhu sťažovateľovi.

Okresný súd bol nečinný, resp. nevykonával úkony smerujúce k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty v jeho počiatku, avšak ďalej už konal v zásade plynulo.

Obranu okresného súdu spočívajúcu v zdravotných problémoch zákonného sudcu a v jeho pochybení pri doručovaní žalobného návrhu ako dôvodu, ktoré by mali byť objektívnou príčinou spôsobujúcou prietahy v konaní, ústavný súd nemohol akceptovať inak ako v neprospech orgánu spôsobujúceho prietah v konaní, v danom prípade okresného súdu.

2. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

3. Ústavný súd prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov, lebo konanie nie je právoplatne skončené, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

4. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 3 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk z dôvodov uvedených v bode 3 v I. časti odôvodnenia nálezu.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa (pozri body 1.1 a 1.2 tejto časti odôvodnenia) považuje za primerané v sume 10 000 Sk. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia ústavný súd zohľadnil tiež skutočnosť, že sťažovateľ v období od 2. augusta 2001 až do 29. marca 2005 nemal vedomosti o žalobe o určenie otcovstva a úhradu osobných potrieb, teda sťažovateľom uvádzaný stav právnej neistoty v skutočnosti pre neho mohol trvať až odvtedy, keď sa kvalifikovaným spôsobom dozvedel o predmetnom súdnom konaní, čo v danej veci bolo až 29. marca 2005, t. j. okamihom doručenia súdnej výzvy. Okresný súd od 29. marca 2005 konal, pretože sťažovateľovi doručoval žalobný návrh, ale

v dôsledku zmeny jeho bydliska, ktorú neohlásil okresnému súdu, musel tento súd opakovať doručenie a adresu sťažovateľa zisťovať.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

5. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Úspešnému sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou. Advokátka vykonala štyri úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie a podanie sťažnosti 22. marca 2007, zaujatie stanoviska k vyjadreniu okresného súdu 24. mája 2007 a 1. októbra 2007.

Odmena za jeden úkon právnych služieb (v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov) je 1/6 z výpočtového základu. Za štyri úkony právnych služieb vykonaných v roku 2007 patrí advokátke odmena z výpočtového základu 17 822 Sk, t. j. 4 x 2 970 Sk a režijný paušál 4 x 178 Sk, teda spolu 12 592 Sk.

Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

6. Predmetom sťažnosti je aj tvrdenie sťažovateľa, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 317/2001 bolo porušené sťažovateľom označené právo

na rešpektovanie súkromného a rodinného života zaručené v čl. 8 ods. 1 dohovoru, ktoré odôvodnil v podaní doručenom ústavnému súdu 29. mája 2007. Uviedol, že porušenie čl. 8 ods. 1 dohovoru vidí v nečinnosti okresného súdu vo vzťahu k jeho účasti ako rodiča na rozhodovacom procese, v ktorom sa prijímajú opatrenia týkajúce sa dieťaťa a ktoré majú základný význam pre ďalší zdravý fyzický a psychický vývoj mal. žalobcu, ako napr. výber školy, lekára, prípadne účasť v rozhodovacom procese, v ktorom samotný orgán štátu prijíma opatrenia týkajúce sa dieťaťa. Tým, že do dnešného dňa neexistuje právoplatné rozhodnutie okresného súdu, ktorým by bol sťažovateľ určený za otca mal. žalobcu, je z rozhodovacích procesov vylúčený.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľ sa sám vylúčil z rozhodovacích procesov vo veci výchovy a opatery mal. dieťaťa, lebo odmietol iný spôsob určenia otcovstva – súhlasným vyhlásením rodičov.

Ďalej sťažovateľ poukázal na okolnosti prípadu, ktoré v ňom vyvolali objektívne pochybnosti o potencionálnom otcovstve mal. žalobcu, a z toho dôvodu považuje za potrebné, *„aby o jeho otcovstve mal. žalobcu rozhodol s konečnou platnosťou práve súd“*.

Rovnako poukázal aj na skutočnosť, že je neustále v stave právnej neistoty, keďže do dnešného dňa nemá objektívnu istotu o tom, či je biologickým otcom mal. dieťaťa. Tieto okolnosti *„sťažovateľa vedú k záveru, že je pre neho v danom prípade akceptovateľným výlučne určenie otcovstva súdnym rozhodnutím“*. Teda súdne konanie, v ktorom sa určí, či je otcom alebo nie je otcom mal. dieťaťa, pokladá sťažovateľ za nevyhnutné a výhodné nielen pre žalobcu, ale aj pre sťažovateľa.

Podľa § 84 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa otcovstvo určuje na základe domnienok otcovstva ustanovených v tomto zákone súhlasným vyhlásením alebo rozhodnutím súdu.

Prerokúvanie a rozhodovanie okresného súdu v konaní sp. zn. 19 C 317/2001 o určení otcovstva je legálnou činnosťou okresného súdu aj podľa procesných ustanovení zákona [§ 80 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku], preto konanie a rozhodovanie súdu o určení otcovstva nemožno považovať za porušenie základného práva sťažovateľa.

Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2007